

Tukej je treba na peté stopíti, tukej krotiti in berzdati; — če ne, se bodo zastónj pošteni možjé za dobro in blagóst, za omiko in osrečenje domovine trudili. Taki otroci so gnjil sad, ki vse drugo oskruni in skazi, oni so smerdljivi oblaki, s kterih ves gnus in vsa nesreča treska na človeški rod. Javalne bi bile napolnjene jetnišnice, in ne bilo bi treba delarnice, ko bi starši in rokodelski mojstri v izreji otrok in učencov svojo dolžnost na tanjko spolnili in posebno jih kužnih družinj varovali. Kteri pa tega ne storé, zaslužijo kej več kakor v černe bukve zapisani biti, lenuhnim postopačem in smerkovcam pa gré namočen brezovec okusiti dati, kolikokrat koli se v takih okolišinah dobé.

Krajnski misijonar Ignaci Knobleher.

Od téga našiga rojaka so Novice v 15. in 16. listu lanskiga léta že več povedale; in v letšnjim 21. listu je bilo rečeno, da bi bil že v notranjo Afriko med Zamorce odšel, kar se ima pa še le proti jeseni zgoditi. — Ljubljanski Ilirski list, ki nam je v tekočim leti že veliko znanih domorodnih novic na znanje dal, je poslednje dni novo pismo gosp. Ignacija Knobleherja pernesel z nekaterimi perstavki, od koder naslednje vzamemo za svoje bravce.

Gosp. I. Knobleher je že v manjših šolah veliko nagnjenje občutil, keršansko vero oznanovati kdaj v krajih, kamor dobrotljivi žarki njene luči še niso ségli, pred drugimi v iztočni Indii.

Kér je pozneje v leti 1841, spodbuden od tedaj-niga papežoviga poslaniga na Dunaji in zdajnega kardinala čast. gospoda in kneza Altierita, do kteriga se je bil s pisanjem obrnil, in bolj poterjen v svojim naménu od svojiga domačiga gosp. fajmoštra J. Zalo-karja, v Rim peršel z upanjem, v propagando, to je, učiliše za misijonarje, stopiti: je bila stanovitnost v njegovim sklépu dolgo in mnogo skušana. To je bilo prvo, kér ni mogel precej biti vzeti v propagando; vunder dovoljeno mu je bilo zavoljo uka obiskati rimsko zbornišče (Collegium romanum). Huji skérb je bila, kakó v Rimu preživeti se, dokler se mu pot po njegovih željah ne odpre. Pa božja previdnost mu je tudi tukej podpornike dala. Naš milostljivi škof in knez gospod Anton Alojzi so večkrat z obilnimi darmi mu perstopili. Pozneje je peršel za učitelja k nekemu blagorodnemu gospodu iz Danskiga, kteriga je tudi skoz italijanske in nemške dežele do Kopenhagna spremil. Ko se poverne nazáj v Rim, ga tukej v nar večji potrebi čaka dar več duhovnih gospodov, posebno iz gorenske krajnske strani, ki so mu 200 gold. poslali, s kterimi si je pripomogel, dokler je v leti 1843 v propagando stopil. Zdaj je z veseljem in v miru se za svoj poklic perpravljal, in lansko leto pred Velikonočjo je bil mašnik posvečen.

Kakó ga je zdaj po eni strani morebiti nar terji skušnja varila, se vidi ravno iz pisma do gosp. Jožefa Partelna od 10. Prosenca tega leta, ki se najde v ilirskim listi. Dolgo časa namreč ni bilo do gotoviga razločeno, kam de bo poslán, ali kaj bo njegova služba; kér zdaj se je tu zdaj tam potreba pokazala, kjer bi zamôgla njegova gorečnost in umetnost katolški cerkvi koristiti. In takó se mu je bilo zdaj za te in te nevarnosti in težave v duhu perpravljati, zdaj za obilniši spoznanje jezika in življenja tega in tega ljudstva si perzadévati.

Nar popréd je bil odločen za izhodnjo Indijo, kakor je bila že njegova nekdanja želja. Kér je bilo treba za Švedsko misijonarja, v tevtonskih narečjih znajdeniga, in kér zató ni bil kdo drugi znan, je bilo go-

spodu Knobleherju rečeno, se perpraviti. Čudno se mu je storilo, da bo zdaj mu iti v deželo, ki jo je pred kratkim iz Danskiga čez vosko cesto morja glédal, in kamor si vunder ni mislil kterikrat priti. Med tem se je néki mašnik iz Bavarskiga za ta misijón ponudil, in naš domorodec zopet ni védil, kam bo z njim. Drugo upanje se pokaže za novo Holandijo in spet za Indijo, to de zastónj. Zdaj mu je bilo rečeno, se perpraviti za Perzijo; že se uči ondašnjiga jezika po slov-nici, ki mu jo je kardinal Mezzofanti dal, in si pustí brado rasti.

Tukej raztrése njegove misli nekoliko misijón, na kteriga je šel s svojim vodjam P. Rillo, in več učenci propagande, v Sabinske hribe blizo Rima k perprostimu in pobožnjimu ljudstvu. Ko pride nazaj, najde pismo od svojiga prijatla iz Krajnskiga in zraven nekaj krajnskikh pesem z napévi (vižami). Té so, kakor sam piše, dopadle njegovim tovaršam, posebno nekemu Kitajcu, Ming po iménu, takó, da so jih večkrat poskušali péti. Ta čas se mu je odperla pot, po kteri bi bil za svoj rod, namreč za slavijanskiga, imél kaj več délati. Kar se je bil namreč soznanil z rajnim gosp. Kopitarjem, ki je bil poklican v Rim, tamkej učilištvo za slavijansko pismenstvo osnovati: se je začél tudi z iztočno-slavijanskim, posebno s staroslovenskim narečjem pečati; in zdaj je bil on odločen to učilištvo prevzeti. Čeravno močna je bila njegova želja za daljne misijone, se je podal povelju svojih viših, vzel v roke Cirilovo s. pismo, Nestorjev letopis in druge bukve, ki jih je bil ruski Car Nikolaj poslal propagandi. Med tém je prejél še več krajnskikh bukev, zlasti Potočnikove pesmi po gosp. Andreji Skopcu; in še ga novi misijón v Nemi, kraj z jezeram, ki je podobin Blejskimu, v duhu pre-stavi v slovenske strani.

Med tem pa so se njegovi viši zopet ozerli na njegov vedni namen za vnanje misijone, zavoljo kteriga je on svoj dom bil zapustil, in dovolili so mu odhód v Indijo. Kér pa so rajni Papež Gregor XVI. sklenili, nov apostoljski vikarjat (namestništvo) v notranji Afriki med Zamorci osnovati: sta bila pater Rillo in gosp. Knobleher namenjena, apostoljskim namestnikom za misijonarja iti. Gosp. Knobleherju bo iti čez otok Malto, kjer najde svojiga noviga prednika, do zdaj ondi korarja, potém, kakor stoji v poslednjim pismu od 18. Rožnicveta, v Sirijo, da se soznani popréd z izhodnimi vredbami, in daljna pot bo šla čez Egipt v kraje, kjer nar huji sonce peče — zraven paganska tema še z vso močjo kraljuje, in k temu mahomedanska vraža napotje dela.

Kér je k temu težkimu poklicu veliko serčnosti in stanovitnosti potreba, se on perporoči molitvam svojih rojakov.

P. H.

Današnjimu listu je perdjana 18. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	22. Velikiga serpana.		17. Velikiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače . . .	2	2	2	—
1 » » » banaške . . .	2	15	2	14
1 » Turšice	1	9	1	8
1 » Soršice	—	—	—	—
1 » Reži	1	23	1	25
1 » Ječmena	1	6	—	—
1 » Prosa	1	7	1	18
1 » Ajde	1	3	1	18
1 » Ovs	—	45	—	51

DOKLADA 18,

h 34. listu krajnskih kmetijskih in rokodelskih Novic. 1846.

Kdor želi, kako oznanilo v *Doklado* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 3 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 4 kr. in trikrat pa 5 kr.

Teržaški kupčijski list 15. Velkiga serpana 1846.

	Gold.		Gold.		Gold.
Pavola nar lepši ...cent	31 1/2	Predivo	15—34	Jêklo v tružicah	
» » slabeji ... »	21	Konopnjina	11—18	<i>N.</i> 00	137—139
Pavolnata preja		omikana	20—32	» 0	134—135
nar lepši »	75	Žganje	6—9	» 1	128—136
» slabeji »	20 1/2	ali 46 2/3 bok	3 5/6—5 1/2	» 4 à 2 »	120—124
Dišeče žbice (Ge- würznelken)	44—46	Pšenica, starali 1 1/3 vag.	2 1/3—3 1/2	Kositar (Weissblech)	
Kava (kafè) nar lepši. »	46	Turšica	3 1/4	tružica	16—16 1/2
» slabeji »	18	Rèž	2—2 1/3	Cin	59
Muskatovi oreški. »	255—265	Oves	1 2/3—2 1/12	Cink	12 1/2—18
Pôper	13 1/2—14 1/3	Fižol	2—4	Olje za jed, orna ali 107	
Vanilja	45—70	Laneno seme	5 1/2—6 1/3	funtov	
Sladkor (cuker)		Laško pšeno (Reis)		nar boljšiga	34
nar lepšigacent	23	nar lepšigacent	10 1/2	» slabejiga	18 1/2
» slabejiga »	9	» slabejiga »	7 1/4	Olje laneno	16 1/2—17
Med	9—13	Usnje domače	53—70	» ogersično	16 1/2—19
Žafran	13—13 1/2	ptuje	46—47	Svila (žida) dalmatinska	
Šelak	25—40	Volovske kože	41—46	in istrijskafunt	8 1/2—12
Kadilo	12—28	Ovčjih kož nar lepših sto	50	pijemonteška ... »	9 1/6
Galun	10 1/2—11	» slabejih »	20	turška	7 1/2
Košenišnja	3 3/4—4	Svinc koroški	12	Mjilo (žajfa)	
Žutnjak (kurkuma).cent	7—9	» španski in an-		nar lepšigacent	19
Barvarski les		gležki	8 1/3—11	» slabejiga »	11 3/4
višnjev	2 1/2—4 1/4	Železo angleško, 10 cent.	60—76	Vosek	84—102
rumen	4—5	» rusovsko »	94	Volna oprana srednja	
Pernambukov les »	10—40	» koroško »	101—106	in lepa. »	28—55
Sandalovina (Sandel) »	2 1/2—3	Kotlovina (kufer) v		» slaba ... »	16—32
Indiga (čivit)funt	1 5/6—3	plošah	55—60	neoprana srednja	
Brošč (Krappwurz)		Medenina (mesing)		in lepa. »	24—39
nar lepšigacent	25	v tablah	57—60 2/3	» slaba ... »	13—15
» slabejiga »	20	v svilu (drat) ... »	57 2/3—74	Loj teržaški	20—20 1/4
Šmak	3—3 1/3	Žebli krajnski v sod-		Terpentin	23—24 1/2
Vitrijol višnjev »	22 1/2—25	cih 9—12—18 tavž.	20—24	Lim mizarski	20—22
» zelen	2 2/3—2 5/6	Živo srebro	260—262	Slanikov (arengov) sodčik	—
				Sardelj	28—32

(47.)

Oznanilo.

(1)

Práv na novo napravljena štacuna v gosp. Santeljnovi hiši

Žiga Šneiderja,

v Ljubljani na velikim tergi Nr. 238

priporočí svojo obilno zalogo mnogoverstniga blagá za možke in ženske, na drobno in na debelo, kakor: *tifel, kalmuk, štruk, toskin, špangolet, molton, razne sorte flanelo, radmol, piket, trak, parhent, tibet, merinos, orlean, gladek in pisan iris*; potem židane, pavolnate in družiga plemena *podjopče, platna in nápolplatna, razne katone, manšester, berkal, mušlin, otročje kapice, nogovice, trakove, gumbe, špice* in veliko nabéro družiga blagá. *Nemško in rumbersko platno, perte za mize in razne obrisala i. t. d.*

Med vsim priporočí zgorej imenovana štacuna pa nar bolj *Reihenberške sukna.*

S tem oznanilam so povabljeni kramarji in drugi kupci sém pogostama kupovati hodit, kjer bodo gotovo po nizki ceni, kar se bo dalo, in z dobrim blagam postreženi.

(43.)

Oznanilo.

(2)

Zadnji četertin „Obraza krajnske dežele, cesarskemu kraljevemu Velicastvu **Ferdinandu Pervimu**, našimu presvetlimu cesárju, kralju ógerske in česke dežele i. t. d., i. t. d., i. t. d. z vsim spoštovanjem in popolno ponižnostjo posvečen in na svetlóbo dan od Henrika Freyerja, magistra apotekarije in varha muzeuma v Ljubljani“, je od natisa iz Dunaja prišel, in se prejema v bukvarnici zlahtniga gospoda Kleinmajerja.

Naj tedaj tisti gospodje in gospé, ki so že áro za-nj pri podpisu odrajtali, te štiri liste zadnjiga četertina v imenovani bukvarnici prejmejo. Kdor

pa novič ta obraz dobiti želi, naj v imenovani bukvarnici 10 gold. vloží.

H. Freyer.

(45.)

(2)

Oznanilo hrovaških knjig.

V tiskarnici *Marenica* so na svitlo prišle in so v *Ljubljani* pri *Janezu Giontinitu*, bukvarji na prodaj sledeče bukve v hrovaškim jeziki:

Dramatički prevvoddí za narodno kazalište.

Izdao *Ilija Rukavina Ljubački*. 2 zvezaka - 1843 in 1844.

Prevvoddí prvoga svezaka so: *Sernac ili nedužni krivci*. Šaljivi činokkaz u tri dila od Augusta od Kocebua. — *Stari izvoznik Cara Petra III.*, istinita prippovist od Aug. od Kocebua. — *Branitelj*, veseli čin u dva dila; iz Krajskoga „*Varh, der Vormund*“ od Andreja Smoleta.

Prevvoddí družiga svézaka so: *Korsikanci*, činokkaz u četiri razdiljenja, pisao August od Kocebue. — *La Peyrouse*, činokkaz u jednomu dilu, pisao August od Kocebue.

Vsak zvezek veljá 40 kr. srebra.

Napputjenja za delotvorno življenje. Iz nimačkoga preveo *Ilija Rukavina Ljubački*. 1845.

Zapopade ta knjiga na 112 straneh 261 lepih pregovorov iz mnogih nemških modroslovcov ali filozofov.

Kroatische Abänderungs- und Abwandlungsformen nebst den Regeln der Aussprache und Rechtschreibung. Grammatisch verfasst von Elias Rukavina von Liebstadt k. k. Oberlieutenant. Triest 1843. Cěna 1 gold. 12 kr. srebra.

Ki se hrovaškiga jezika naučiti želé, bi vteg-nili v ti knjigi dober pomoček najti.

(48.)

(1)

Oznanilo izposojivniga bukviša.

Janez Giontini,

bukvar in kupčevavec z musikalijami, zémeljskimi obrázi, s papirjem in pripravami za pisanje v *Ljubljani*

oznani, de je z

velikim izposojivnim bukvišem

(v mestu, na velikim tergu Nr. 237)

častitim prijatlam literature vsakdan od 8. ure zjutrej do 8. ure svečer (razun nedelj in praznikov) postréči pripravljen.

Sto naprávo se blagorojenim žlahtnim gospodam in častitim bravcam obilno, zbrano bukviše ali biblioteka v prostovoljno rabo ponudi.

Veliko skazo ali katalóg,

(ki obséze bliso 7000 zvezkov v 25 rasdélkih) je za 30 kr. na prodaj. Vsako leto bo prišlo kazalo bukev na svitlo, ki se bodo še dokupile. Pogodbe za bravece so razložno v tem katalógu razložene. Plačilo za branje je s pogledam na bukve, ktere se ponudijo, práv majhno, ker se plača:

a) za ene bukve na dan ali za 5 na enkrat v tédnu:

za 1 leto	7 gold. — krajc.
„ 6 mescov	3 „ 50 „
„ 4 tédne	— „ 40 „
„ 14 dni	— „ 24 „
„ 1 dan	— „ 2 „

b) za 2 bukve na dan ali za 10 na enkrat v tédnu:

za 1 leto	11 gold. — krajc.
„ 6 mescov	5 „ 50 „
„ 4 tédne	1 „ — „
„ 14 dni	— „ 36 „
„ 1 dan	— „ 4 „

c) za 3 bukve na dan ali za 15 na enkrat v tédnu:

za 1 leto	15 gold. — krajc.
„ 6 mescov	7 „ 50 „
„ 4 tédne	1 „ 24 „
„ 14 dni	— „ 50 „
„ 1 dan	— „ 6 „

Zaára se 1 zvezek s 30 kr., ki se pa nazadnje nazáj plačajo.

Obilnost té bibliotéke mi stori mogoče, tudi častitim prijatlam branja na deželi, v toplícah, blizej ali dalje menj ali več bukev za menj ali več časa s práv prostimi pogodbami pošiljati.

(35.)

(3)

V založbi *Janeza Giontinita*, bukvarja v *Ljubljani* je na prodaj:

Molitev za ohranjenje nedolžnosti

pred podobo presvete device Marije in dve besedi svarijoče ljubezni iz Jezusovih ust, keršanski mladosti.



Lepa molitev, ktera se mladosti obojiga spóla priporoča, veljá 3 kr. Dvanajst skup jih veljá le 30 kr. Na prodaj so tudi: V Celji pri Gajgerji, v Marburgu pri Fr. Lajerji, v Radgóni pa pri Weitcingerji.